

Úřad pro dohled
nad hospodařením
politických stran
a politických hnutí

Kounicova 688/26
602 00 Brno
ID DS: psn9irb
podatelna@udhpsh.cz
<https://www.udhpsh.cz>

UKPSX0011L8H

Nejvyšší správní soud

Moravské nám. 6
657 40 Brno

Sp.zn.: S-UDH-01962/2021 OKSŘ
Naše č.j.: UDH-01828/2023 Vaše č.j.:
Vyřizuje: Mgr. Ivo Kousal Tel.:
E-mail:

Dne: 22.08.2023

Stěžovatel

(žalovaný): **Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí**, IČ: 05553466, se sídlem Brno, Kounicova 688/26, PSČ 602 00, zastoupen Mgr. Ivo Kousalem, vrchním radou, vedoucím oddělení kontroly a správního řízení (dále též „stěžovatel“, „Úřad“, nebo „žalovaný“)

Žalobce: **Milion Chvilek, z.s.**, IČO 06760538, se sídlem Koněvova 289/3, 130 00 Praha 3, zapsán ve spolkovém rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze pod sp. zn. L 69778, (dále jen „žalobce“ nebo „spolek“),

zastoupen [redacted] advokátem, ev. č. ČAK: [redacted]
společníkem obchodní společnosti [redacted]
[redacted] IČ: [redacted] se sídlem: [redacted]
PSC [redacted]
(dále jen „právní zástupce žalobce“);

Věc: Kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28.07.2023, č.j. 41A 24/2022-103 - doplnění

Osvobozeno od soudních poplatků

I. Úvod a rekapitulace

1. Rozhodnutím žalovaného ze dne 9. 3. 2022, č.j. UDH-426/2022, byl žalobce uznán vinným

- 1) ze spáchání přestupku podle § 16h odst. 1 písm. a) zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „volební zákon“), kterého se dopustil tím, že v době probíhající volební kampaně v rámci voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky na podzim roku 2021 se účastnil volební kampaně tak, že
 - a) organizoval dobrovolníky za účelem agitace ve prospěch kandidujících koalic SPOLU a Piráti a Starostové (dále jen „skutek č. 1“),
 - b) vytvořil a provozoval chatbot (dostupný na internetových stránkách <https://volimzmenu.cz/>¹) jakožto automatizovaný komunikační nástroj v aplikaci Messenger za účelem agitace ve prospěch kandidujících koalic SPOLU a Piráti a Starostové a částečně též v neprospěch kandidujících politických stran a politických hnutí – ANO 2011, Česká strana sociálně demokratická, Komunistická strana Čech a Moravy, Svoboda a přímá demokracie (SPD), který následně za úplatu propagoval na facebookovém profilu (dále jen „skutek č. 2“),
 - c) na internetových stránkách <https://milionchvilek.cz/10-duvodu>² publikoval sdělení v neprospěch kandidáta kandidujícího politického hnutí ANO 2011 A.B. (dále jen „skutek č. 3“), a
 - d) v rámci volební kampaně rozšiřoval letáky a plakáty agitující ve prospěch kandidujících koalic SPOLU a Piráti a Starostové (dále jen „skutek č. 4“),

aniž by před vstupem do volební kampaně požádal o zápis do zvláštního registru tzv. registrovaných třetích osob vedeného Úřadem podle § 16e odst. 1 volebního zákona (dále jen „přestupek č. 1“), a

- 2) ze spáchání přestupku podle § 16h odst. 1 písm. c) volebního zákona, kterého se dopustil tím, že v době probíhající volební kampaně v rámci voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky na podzim roku 2021 nezajistil, aby jím provozované internetové stránky <https://volimzmenu.cz/>, na nichž provozoval chatbot jakožto automatizovaný komunikační nástroj v aplikaci Messenger za účelem agitace ve prospěch kandidujících koalic SPOLU a Piráti a Starostové a částečně též v neprospěch kandidujících politických stran a politických hnutí – ANO 2011, Česká strana sociálně demokratická, Komunistická strana Čech a Moravy, Svoboda a přímá demokracie (SPD), a jím provozované internetové stránky <https://milionchvilek.cz/10-duvodu>, na nichž publikoval sdělení v neprospěch kandidáta kandidujícího politického hnutí ANO 2011 A.B., obsahovaly informaci o zadavateli a zpracovateli (dále jen „přestupek č. 2“).

(výrok č. I. výrokové části rozhodnutí).

¹ Tehdejší podoba stránky k dispozici zde -

<https://web.archive.org/web/20210929154944/https://volimzmenu.cz/>

² Tehdejší podoba stránky k dispozici zde -

<https://web.archive.org/web/20210929151955/https://milionchvilek.cz/10-duvodu>

Za přestupky uložil žalovaný žalobci podle ust. § 16h odst. 5 písm. a) volebního zákona a podle ust. § 35 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky, za použití § 41 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, jako správní trest pokutu ve výši 35.000 Kč (výrok č. II. výrokové části rozhodnutí).

Žalovaný dále žalobci podle § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějšího předpisu, uložil povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1.000,- Kč (výrok č. III. výrokové části rozhodnutí).

2. Krajský soud v Brně (dále jen „*krajský soud*“) následně na základě žalobcem podané žaloby vydal rozsudek ze dne 28. 7. 2023, č. j. 41A 24/2022-103, jímž výše citované rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (výrok č. I.). Krajský soud dále rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 19.456 Kč do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám [redacted] advokáta, se sídlem [redacted] [redacted] (výrok č. II.). Tento rozsudek byl žalovanému doručen dne 31. 7. 2023.
3. Kasační stížnost je přípustná, jelikož není dán důvod její nepřipustnosti dle § 104 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „*s.ř.s.*“). Kasační stížnost je přijatelná ve smyslu § 104a s.ř.s., neboť svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Ve smyslu definice tohoto neurčitého právního pojmu podaného v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č.j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, se jedná o kasační stížnost dotýkající se právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. Věc se týká otázky volební kampaně tzv. třetích osob, která byla pouze v abstraktní rovině řešena Ústavním soudem, avšak absentuje dostatečná judikatura týkající se nyní řešené specifické otázky (nastíněné v následujícím odstavci a rozvedené v části III. tohoto podání).
4. Vzhledem k tomu, že se krajský soud dopustil nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. .s, tím, že
 - a) hodnotil postavení žalobce jako „veřejného hlídacího psa“ pouze formálně z hlediska deklarovaného účelu činnosti a jeho dlouhodobých cílů, a nikoliv v materiálním smyslu, tj. z hlediska toho, jaké aktivity v době po zveřejnění kandidátních listin ve veřejném prostoru reálně prováděl,
 - b) organizování dobrovolníků za účelem agitace ve prospěch kandidujících koalic SPOLU a Piráti a Starostové neposoudil jako součást volební kampaně ve smyslu § 16 odst. 1 volebního zákona,
 - c) článek *Deset důvodů, proč by A.B. neměl být premiérem* zveřejněný na internetových stránkách žalobce neposoudil jako sdělení v neprospěch kandidáta ve smyslu § 16 odst. 1 volebního zákona,
 - d) u skutku č. 2 (provozování chatbotu) a skutku č. 4 (rozšiřování letáků a plakátů agitujících ve prospěch kandidujících koalic SPOLU a Piráti a Starostové) neshledal, že společenská škodlivost byla dána již samotným naplněním skutkové podstaty přestupku (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2012, č.j. 9 As 34/2012-28),

- e) vyhodnotil, že článek *Deset důvodů, proč by A.B. neměl být premiérem* zveřejněný na internetových stránkách žalobce nemusí být označen informací o zadavateli a zpracovateli, jelikož se nejedná o volební kampaň ve smyslu § 16 odst. 1 volebního zákona, a označení internetové stránky, na které byl provozován chatbot, informací o zadavateli a zpracovateli, považoval za dostačující ve světle závěrů Nejvyššího správního soudu ve věci Občanské demokratické aliance (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne ze dne 13. 6. 2019, č.j. Ars 8/2018-41),

stěžovatel jakožto žalovaný podal dne 11. 8. 2023 pod č.j. UDH-1799/2023 kasační stížnost z důvodu předvídaného § 103 odst. 1 písm. a) s.ř.s, tedy z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Stěžovatel včas podanou kasační stížnost **tímto doplňuje a řádně odůvodňuje.**

II. Shrnutí závěrů krajského soudu

Krajský soud v napadeném rozsudku nejprve shrnul závěry z nálezu Ústavního soudu ze dne 11. 4. 2023, sp. zn. Pl. ÚS 92/20, jímž Ústavní soud zamítl návrh volebního senátu Nejvyššího správního soudu na zrušení ustanovení § 16 odst. 2 a § 16h odst. 1 písm. a) volebního zákona (dále jen „*dubnový nález Ústavního soudu*“), kdy po jeho vydání na základě usnesení ze dne 18. 4. 2023, č.j. 41 A 24/2022-50 pokračoval v řízení o podané správní žalobě. Dále se krajský soud vyjádřil k postavení žalobce jako „veřejného hlídacího psa“ podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva, a v tomto ohledu též k podmínkám pro uplatnění zásahu do jeho svobody projevu.

K jednotlivým přestupkům resp. skutkům, které byly předmětem řízení, krajský soud uvedl následující:

Ad skutek č. 1)

Podle názoru krajského soudu nebyla organizace dobrovolníků za účelem agitace ve prospěch kandidujících koalic SPOLU a Piráti a Starostové volební kampaní ve smyslu volebního zákona. Krajský soud má za to, že dobrovolnická činnost, která je realizována v principu zdarma (není za ni poskytována odměna), nesplňuje znak volební kampaně podle § 16 odst. 1 volebního zákona v podobě plnění, za které se (obvykle) poskytuje úplata.

Ad skutek č. 2)

Krajský soud nerozporuje, že v daném případě měl žalobce požádat o registraci, neboť chatbot splňoval znaky volební kampaně, avšak žalovanému vytýká, že se v odůvodnění rozhodnutí nevypořádal s materiální stránkou přestupku, tj. společenskou škodlivostí. Tu v souvislosti s činností žalobce relativizuje s ohledem na jeho poslání, cíle a obsah jednotlivých projevů. Nevznikl těsně před volbami, což by zavdávalo důvod pro pochybnosti o jeho skutečných cílech. Podle krajského soudu žalobce po obsahové stránce nečiní nic jiného, než že popisuje svoje jednání jako společensky prospěšné. Nikoliv společensky škodlivé ve smyslu zákona o odpovědnosti za přestupky. Podle názoru krajského soudu nemohl žalobce ohrozit veřejný zájem stojící na pozadí úpravy registrovaných třetích osob, kterým je prevence obcházení výdajových limitů a férovost či transparentnost volební kampaně.

Krajský soud do posouzení materiální stránky přestupku zahrnul též poznatky ze srovnání zahraničních právních úprav třetích osob, z nichž podle krajského soudu vyplývá, že hlavní nebezpečí nepředstavuje chybějící registrace, ale vynaložení peněžních prostředků na volební kampaň. Problémem české právní úpravy je podle krajského soudu absence dolní minimální hranice výdajů pro registraci třetích osob. V takovém případě je třeba, aby žalovaný zkoumal v každém jednotlivém případě, zda účast neregistrované třetí osoby na volební kampani opravdu narušovala chráněný veřejný zájem, o nějž tu jde. Krajský soud v souvislosti s materiální stránkou připomněl úzký prostor, který má stát k omezování svobody politického projevu v předvolebním období.

Krajský soud poukazuje na to, že se žalovaný v odůvodnění rozhodnutí blíže nevěnoval posouzení materiální stránky přestupku. Rozhodnutí tedy v tomto ohledu shledal nepřezkoumatelným z nedostatku důvodů.

Ad skutek č. 3)

Krajský soud připomněl závěry dubnového nálezu Ústavního soudu, podle kterého je třeba § 16 odst. 1 volebního zákona ústavně konformně vykládat tak, že jde o *právní regulaci tzv. volební reklamy*, tj. zejména placených inzerátů, billboardů, televizní, rozhlasové nebo novinové reklamy, placené inzerce na internetu, přímého marketingu prostřednictvím placených zaměstnanců (např. prostřednictvím telemarketingu) apod. Z povahy věci *nepůjde o prezentaci vlastních názorů* např. na veřejných shromážděních, v neplacených prostorech v médiích (např. prostřednictvím blogu nebo diskuzních fór) nebo prostřednictvím osobních profilů na sociálních sítích na internetu nebo ve formě přeposílaných hromadných e-mailů (nejde-li o placenou reklamu nebo činnost). Jako formu prezentace vlastního názoru považoval též článek *Deset důvodů, proč by A.B. neměl být premiérem* zveřejněný na internetových stránkách žalobce.

Ad skutek č. 4)

Krajský soud dospěl k závěru, že předmětné jednání naplnilo znaky volební kampaně podle § 16 odst. 1 volebního zákona, kdy šlo o zjevnou volební agitaci. Platby po 24. 8. 2021 činily 167.830 Kč. I v tomto případě však krajský soud shledal rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelným s ohledem na to, že podle něj žalovaný se nevypořádal s materiální stránkou přestupku, když posoudil skutek jen formálně a neposoudil společenskou škodlivost přestupku. Podle krajského soudu je legitimním cílem na pozadí § 16 odst. 1 a 2 i skutkové podstaty přestupku podle § 16h odst. 1 písm. a) volebního zákona prevence výdajových limitů ve volební kampani spolu s její transparentností a férovostí. Posouzení závažnosti v rámci odůvodnění výše pokuty považoval krajský soud za nedostatečné.

Ad skutek č. 5)

Vzhledem k tomu, že článek zaměřený proti A.B. krajský soud nepovažuje za volební kampaň ve smyslu § 16 odst. 1 volebního zákona, nebylo namístě, aby byl označen informací o zadavateli a zpracovateli.

Ad skutek č. 6)

Krajský soud sice chatbot považuje za volební kampaň ve smyslu § 16 odst. 1 volebního zákona, a jako takový měl být označen informací o zadavateli a zpracovateli podle § 16 odst. 6 věty první volebního zákona, avšak s ohledem na závěry Nejvyššího správního soudu ve věci *Občanská demokratická aliance*³ považoval za dostačující

³ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 6. 2019, č.j. Ars 8/2018-41

řešení, kdy v zápatí byl uveden text: „*Milion Chvilék, z. s., Koněvova 289/3, Žižkov, 130 00 Praha 3*“ a na druhém řádku byl text: „powered by GreenPanda.cz | designed by EverythingDesign“. Závěr tohoto textu obsahuje odkaz na webové stránky studia EverythingDesign. Na nich je IČ pod jménem podnikající fyzické osoby [REDAKCE] jeho jméno i fotka. Podle soudu by každému průměrnému pozorovateli při spatření textu uvedeného v předchozím odstavci bylo jasné, kdo si vytvoření dané stránky zadal, a kdo ji zpracoval.

Stěžovatel s výše uvedenými závěry krajského soudu nesouhlasí a v následujícím textu s nimi vede právní polemiku, tj. rozvádí důvody, pro které podal tuto kasační stížnost.

III. Kasační důvody

III.1.: Postavení žalobce jako „veřejného hlídacího psa“

Krajský soud v napadeném rozsudku hodnotil postavení žalovaného z hlediska jeho dlouhodobé činnosti jako „veřejného hlídacího psa“ ve světle judikatury Evropského soudu pro lidská práva, s tím, že zejména v době před volbami je třeba minimalizovat zásahy státu tak, aby bylo umožněno volné šíření názorů a informací. Uplatňovaná omezení by měla mít zákonný základ, sledovat legitimní cíl a být nutná resp. nezbytná v demokratické společnosti (body 70. až 74. napadeného rozsudku).

Stěžovatel je nicméně přesvědčen, že činnost žalobce v době volební kampaně je třeba hodnotit nikoliv v kontextu jeho dlouhodobé činnosti, ale v kontextu toho, jak v době regulované volební kampaně reálně vystupuje ve veřejném prostoru. V tomto ohledu upozorňuje na výňatky z rozhovorů tehdejšího předsedy žalobce [REDAKCE] citované v rozhovoru pro DVTV. V něm [REDAKCE] poznamenal: *„Děláme kampaň, která se týká voleb, která se týká informování o naší práci, o tématech, která zvedáme už čtyři roky, dalo by se to zastřešit tématem „unesený stát“. A my jsme si na jaře zavázali politické strany, které se spojily do koalic, k tomu, že některým těm tématům, které nás pálí, budou věnovat, a my o tom informujeme voliče a doufáme, že to může přinést změnu.“* Na doplňující dotaz redaktora, zda jediné dva subjekty, které podporují a jejichž volbu doporučují, jsou dvě opoziční koalice SPOLU a Piráti a Starostové, [REDAKCE] odpověděl, že *„ano, s tím, že jsou tam dvě úvahy – zavázaly se k těm věcem, co požadujeme, zejména nebudou spolupracovat s hnutím ANO a s extrémisty a druhá věc je, že mají šanci tu většinu získat. To jiné strany bohužel nejsou.“*

K tomu sám žalobce ve své výroční zprávě za rok 2021⁴ poznamenal: *„V souvislosti s blížícími se volbami jsme zveřejnili „Výzvu demokratickým stranám“, ve které jsme požadovali, aby demokratické strany odmítly všechny nabídky na jakoukoli formu vládní spolupráce s hnutím ANO, extrémisty a komunisty či jejich podporu. Výzvu podepsalo 45 543 lidí a stala se klíčovým dokumentem při naší další komunikaci*

⁴ K dispozici na <https://milionchvilek.cz/files/vyrocnizprava2021web.pdf>

s demokratickými koalicemi. Na základě „Výzvy demokratickým stranám“ se demokratické koalice (Piráti a Starostové a SPOLU) zavázaly k tomu, že po volbách spolupracovat s ANO, extremisty ani komunisty nebudou. Koalice se také zavázaly k dalším krokům, které po volbách přispějí ke změně současné politické situace. Celé znění výzvy a informace o tom, jak se koalice k Výzvě připojily, najdete zde: www.milionchvilek.cz/vyzva-demokratickym-stranam.“

Žalovaný nijak nerozporuje právo žalobce na takto jasně deklarovanou podporu jím zvolených kandidujících subjektů, avšak klade si otázku, jak se v tomto směru liší od jiných třetích osob, které vystupují na podporu (anebo naopak v neprospěch) kandidujících subjektů nebo jejich kandidátů, a které musí v plné míře strpět určitá omezení vyplývající z právní regulace registrovaných třetích osob.

Žalovaný je tedy přesvědčen, že postavení žalobce jakožto „veřejného hlídacího psa“ v době regulované volební kampaně je třeba hodnotit nikoliv v kontextu účelu jeho činnosti vyjádřeného ve stanovách, ale podle toho, jaké aktivity ve veřejném prostoru reálně vyvíjí. Žalovaný nikterak nerozporuje dosavadní činnost spolku v souladu s účelem vymezeným ve stanovách spolku. Naopak má za to, že aktivity spolku směřující ke konstruktivní kritice politických subjektů, aktivizaci občanské společnosti či organizaci veřejných shromáždění na podporu dodržování demokratických principů jsou v mantinelech demokratického právního státu nepochybně legitimní a žádoucí. Současně je však třeba zdůraznit, že pokud tyto aktivity realizované spolkem v době po zveřejnění rozhodnutí o registraci kandidátních listin, tj. po 49. dnu přede dnem voleb, mají charakter volební kampaně ve smyslu § 16 odst. 1 volebního zákona, tj. jde-li např. o sdělení v neprospěch kandidující politické strany, hnutí, koalice nebo jejich kandidáta či naopak o propagaci nebo agitaci ve prospěch kandidující politické strany, hnutí, koalice nebo jejich kandidáta, za které se poskytne nebo obvykle poskytuje úplata, a které jsou realizovány bez vědomí kandidujících subjektů, je třeba v souladu s platnou právní úpravou požádat žalovaného o registraci ve zvláštním registru Úřadu podle § 16 odst. 2 volebního zákona. Žalovaný má za to, že v tomto ohledu nelze vylučovat z dosahu platné právní úpravy registrovaných třetích osob určité subjekty pouze z důvodu ve stanovách deklarovaného účelu jejich činnosti.

Stěžovatel je rovněž přesvědčen, že dlouhodobá povaha činnosti jakékoliv právnické osoby, včetně žalobce, nemá vliv na to, zda by tato právnická osoba měla požádat o registraci ve zvláštním registru Úřadu (a splnit další související povinnosti registrované třetí osoby) či nikoliv. Podstatné je to, zda tato právnická osoba (a pochopitelně též fyzická osoba) hodlá vstoupit po registraci kandidátních listin do veřejného prostoru způsobem, který naplňuje znaky volební kampaně. Bylo by z hlediska rovnosti před zákonem obtížně obhajitelné, aby byl žalobce na základě deklarovaného předmětu své činnosti vyňat z působnosti volebního zákona (resp. povinností registrovaných třetích osob), popř. měl odlišné postavení jakožto „veřejného hlídacího psa“ požívající zvýšenou ochranu ohledně uplatňování volební regulace, na rozdíl od jiných subjektů, které o registraci požádaly⁵, a to včetně např. spolku Frank Bold, jehož předmětem činnosti je mj. ochrana přírody a krajiny, ochrana lidských práv či ochrana spotřebitele⁶, či spolku Oživení, jehož předmětem činnosti je mj. rozvoj občanské společnosti, demokracie a právního státu, podpora

⁵ Přehled registrovaných třetích osob ve volební kampani pro volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky v roce 2021 je k dispozici zde - https://registrace.udhpsch.cz/seznam/tofo_topo/2021ps

⁶ <https://frankbold.org/o-nas/hospodareni>

aktivní účasti občanů na správě věcí veřejných či prosazování principů odpovědnosti a transparentnosti ve veřejné správě⁷.

Žalovaný tedy k tomuto bodu uvádí, že postavení žalobce jako „veřejného hlídacího psa“ bylo třeba vnímat nikoliv formálně z hlediska deklarovaného účelu činnosti a jeho dlouhodobých cílů, jak k tomu při svém hodnocení přistoupil krajský soud, ale v materiálním smyslu, tj. z hlediska toho, jaké aktivity v době po zveřejnění kandidátních listin ve veřejném prostoru reálně prováděl. Žalovaný je přesvědčen, že v aspektech, které byly předmětem jím vedeného řízení, činnost žalobce v tomto časovém období vykazovala znaky volební propagace a agitace ve prospěch kandidujících koalic SPOLU a Piráti a Starostové, případně sdělení v neprospěch kandidujících politických stran a hnutí nebo jejich kandidátů, ve smyslu § 16 odst. 1 volebního zákona. V tomto ohledu bylo namíště jeho postavení hodnotit obdobně, jako u jakýchkoliv jiných fyzických nebo právnických osob odlišných od kandidujících subjektů, které v době volební kampaně realizovaly ve veřejném prostoru aktivity naplňující znaky volební kampaně.

Sám krajský soud ostatně přiznává (odst. 74 napadeného rozsudku), že uvedené principy nebrání tomu, aby byla svoboda projevu „veřejných hlídacích psů“ v období před volbami omezena.

III.2.: Ad skutek č. 1 – organizace dobrovolníků za účelem agitace ve prospěch kandidujících koalic SPOLU a Piráti a Starostové

Žalovaný zásadně nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že organizace dobrovolníků ze strany žalobce nenaplňuje definici volební kampaně ve smyslu § 16 odst. 1 volebního zákona, zejména pak kritérium (obvyklé) úplatnosti.

Žalovaný v této souvislosti zdůrazňuje, že skutek, jak byl formulován ve výroku rozhodnutí, byl vymezen tak, že žalobce „organizoval dobrovolníky za účelem agitace ve prospěch kandidujících koalic SPOLU a Piráti a Starostové“. Hlavní důraz byl tedy kladen nikoliv na činnost samotných dobrovolníků, ale na jejich organizaci ze strany žalobce. Žalovaný v této souvislosti odkazuje na citace z rozhovoru s tehdejšími předsedou žalobce [REDAKCE] uvedené v odůvodnění rozhodnutí: „*Máme asi tisíc dobrovolníků, vyzýváme, ať se přidají další... Máme pravidelný call s novými dobrovolníkama, máme i nástroje a rady, jak ty rozhovory vést a záměrně to koncipujeme tak, aby to nebylo tlačení, aby to nebylo přemlouvání, aby to nebylo poučování.*“ ... „*Ten dobrovolník s váma bude řešit, co vás trápí, jestli jste spokojený se současnou vládou, a pokud ne, řekne vám svůj názor, že pokud chcete změnu, tak je tady logická jediná možnost, a to, že tyhle dvě koalice získají většinu ve sněmovně.*“ Je zřejmé, že žalobce disponoval propracovaným (a do značné míry profesionalizovaným) systémem práce s dobrovolníky, včetně podrobného návodu, jak komunikovat s lidmi, které budou dobrovolníci kontaktovat na ulici, a to vše za účelem dosažení svého cíle, tj. dosažení takového volebního výsledku koalic

⁷ <https://www.oziveni.cz/volby-do-snemovny-2021/>

SPOLU a Piráti a Starostové, aby mohlo dojít ke změně politického směřování České republiky.

K tomu sám žalobce ve své výroční zprávě za rok 2021⁸ poznamenal: „*Na demonstraci na Václavském náměstí (20. června) jsme představili aktivizační kampaň ke sněmovním volbám s celorepublikovým zásahem a jasným cílem: Ukončit vládu A.B.a inspirovat voliče a nevoliče k volbě změny. Tedy k volbě demokratických koalic. Součástí rozsáhlé kampaně byla dlouhodobá kontaktní kampaň v ulicích, debaty po celé republice, akce Milion SMS pro demokracii, billboardy, rozhlasové spoty i reklamní nosiče v MHD. Také jsme do všech domovů pro seniory rozeslali knihu B. Palermo a velké množství výtisků jsme rozdali i před vysokými školami.*

Do kampaně se zapojilo 1 372 dobrovolníků a organizátorů z Milionové sítě, 267 výdejních míst, a desítky influencerů a známých osobností. Kampaň vyvrcholila v říjnu 2021 volebním vítězstvím demokratických koalic Piráti a Starostové a koalice Spolu. Cesta ke změně se otevřela.“

Žalovaný v této souvislosti poukazuje na to, že do kampaně byli zapojeni nejen samotní dobrovolníci, ale též organizátoři. Kandidující politické strany a hnutí pro tyto účely mnohdy využívají placené koordinátory dobrovolníků⁹, takže lze hovořit o tom, že v případě organizace dobrovolníků je znak (obvyklé) úplatnosti ve smyslu § 16 odst. 1 volebního zákona zcela jistě naplněn.

Krajský soud nicméně svůj závěr opírá především o vymezení činnosti samotných dobrovolníků. Odkazuje přitom při vymezení obecně vnímaného významu slova „dobrovolník“ na zákon o dobrovolnické službě¹⁰, konkrétně na § 1 odst. 1, podle něhož *tento zákon upravuje podmínky, za kterých stát podporuje dobrovolnickou službu organizovanou podle tohoto zákona a vykonávanou dobrovolníky bez nároku na odměnu*. Žalovaný zdůrazňuje, že činnost vykonávaná dobrovolníky organizovanými žalobcem nespadá do okruhu činností, na které se zákon o dobrovolnické službě podle § 2 odst. 1 tohoto zákona vztahuje. Podle § 1 odst. 2 písm. b) zákona o dobrovolnické službě tedy právní úprava dobrovolnické služby na činnost dobrovolníků využívaných žalobcem v době volební kampaně nedopadá.

Žalovaný při posuzování kritéria (obvyklé) úplatnosti plnění spočívajícího v práci dobrovolníků klade důraz na samotnou skutečnost, že za práci dobrovolníků se neplatí. To však neznamená, že by práce dobrovolníků neměla žádnou hodnotu. Naopak, nestátní neziskové organizace pro účely své činnosti hodnotu dobrovolnické práce oceňují.¹¹

Krajský soud vede dělicí linii ve vztahu k (obvyklé) úplatnosti v rozdílu mezi obvyklým významem pojmů „dobrovolník“ a „brigádník“, s tím, že povinnost registrace (a následně povinnost vykázat bezúplatné plnění) by měla pouze osoba,

⁸ K dispozici na <https://milionchvilek.cz/files/vyrocnizprava2021web.pdf>

⁹ Srov. např. zde - <https://www.starostove-nezavisli.cz/o-nas/koordinatorka-dobrovolniku-pro-prazskou-kontaktni-kampan>

¹⁰ Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě), ve znění pozdějších předpisů

¹¹ Srov. např. zde - <https://crdm.cz/download/projekty/SAFE-OP-LZZ-Metodika-evidence-a-stanoveni-hodnoty-dobrovolnicke-prace-v-CR.pdf>

kteřá od počátku zamýšlela za práci ve volební kampani (např. roznášení letáků) zaplatit, avšak posléze (např. na základě rozhodnutí brigádníka, že odměnu za odvedenou práci nepožaduje) bylo plnění poskytnuto bezplatně.

Jak uvedl krajský soud v bodě 82. odůvodnění svého rozsudku, dubnový náleZ Ústavního soudu vidí výkladovou vazbu mezi znakem obvyklé úplatnosti volební kampaně (§ 16 odst. 1 volebního zákona) na straně jedné a vymezením výdajů registrované třetí osoby (§ 16e odst. 7 volebního zákona) i částek, které se započítávají mezi výdaje registrované třetí osoby (§ 16e odst. 9 volebního zákona), na straně druhé. Krajský soud tento výklad kritizuje, s tím, že text § 16e odst. 9 in fine volebního zákona „bylo-li plnění, kteřé je součástí volební kampaně, poskytnuto bezplatně nebo za cenu nižší než obvyklou, započítá se do této částky jeho obvyklá cena podle zákona upravujícího oceňování majetku státu“ je třeba vykládat tak, že konkrétní činnost musí nejprve splňovat všechny znaky volební kampaně včetně (obvyklé) úplatnosti. To vede ke vzniku povinnosti se kvůli ní registrovat. A až v případě, že poskytovatel tohoto jinak (obvykle) úplatného plnění poskytne plnění bezplatně, pak se již registrované třetí osobě pro účely výpočtu výdajů připočte cena obvyklá.

S tímto závěrem lze souhlasit. **Žalovaný však při výkladu charakteristiky (obvyklé) úplatnosti plnění (práce dobrovolníků) ve smyslu § 16 odst. 1 volebního zákona vychází (na rozdíl od krajského soudu) z charakteru konkrétní činnosti, kterou mají dobrovolníci v rámci volební kampaně vykonávat.** Tento výklad jako možný připustil i krajský soud, když v bodě 89. odůvodnění rozsudku konstatoval: „Pozorný čtenář by si také mohl klást otázku, zda pro výklad znaku (obvyklé) úplatnosti ale přeci jen nehraje roli konkrétní činnost, jíž mají dobrovolníci vykonávat. A pokud se za tuto konkrétní činnost (obvykle) platí, tak zda to neznamena, že jde o volební kampaň. Příkladem na vysvětlenou může být práce dobrovolníků na „demokratické lince“, která se podobá práci v call-centru. V obchodně-spotřebitelském světě, kde ji provádí najatí brigádníci, se za ni (obvykle) platí. Dovodit z toho, že práce na „demokratické lince“ byla (obvykle) úplatným plněním by byl v tomto směru možný výklad zákonného textu.“ Pokud tedy žalobce hodlal realizovat svoji činnost skrze organizované dobrovolníky, měl zjistit, jaká odměna je za tu kterou činnost (např. distribuce a výlep letáků a plakátů, agitace v ulicích a u volebních stánků, obsluha telefonické linky apod.) obvykle poskytována (např. u agentur, které zajišťují agitaci pro kandidující politické strany, případně u společností, které nabízejí brigády v podobě roznosu letáků nebo výlepu plakátů), zaregistrovat se ve zvláštním registru Úřadu podle § 16e odst. 1 volebního zákona a tuto obvyklou cenu za poskytnuté bezúplatné plnění vykázat v přehledu výdajů podle § 16e odst. 10 volebního zákona. V této souvislosti žalovaný dále poukazuje na skutečnost, že činnost dobrovolníků je integrální součástí volební kampaně, když realizují samotnou agitaci v ulicích, distribuují a vylepují letáky a vykonávají další činnosti směřující ke splnění cíle, tj. úspěchu ve volbách. I v tomto ohledu lze vnímat text § 16e odst. 9 volebního zákona „plnění, které je součástí volební kampaně...“.

Pokud krajský soud nerespektoval v této otázce dubnový náleZ Ústavního soudu, pak tím porušil čl. 89 odst. 2 Ústavy, dle něhož vykonatelná rozhodnutí Ústavního soudu jsou závazná pro všechny orgány i osoby. Ústavní soud tu rozhodl plenárním náleZem, který je nejvyšší formou rozhodnutí Ústavního soudu. Plenární nálezy oplývají velkou normativní silou, která se blíží formální závaznosti (viz Z. Kühn: K otázce závaznosti rozhodnutí Ústavního soudu, Právník č. 9/2001, str. 857). Věc je

o to závažnější, že žalovaný je orgánem veřejné moci a při výkonu vrchnostenské činnosti se nemůže s ústavní stížností obrátit na Ústavní soud.

III.3.: Ad skutky 2 a 4 – provozování chatbotu a rozšiřování letáků a plakátů (materiální stránka přestupku)

Žalovaný nesouhlasí se závěrem krajského soudu, který posoudil rozhodnutí v částech týkajících se skutku č. 2 a 4 jako nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, a to kvůli absenci odůvodnění materiální stránky přestupku. Krajský soud vycházel z judikatury Nejvyššího správního soudu, který dovodil, že „*obecně lze vycházet z toho, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. Z tohoto závěru však nelze dovodit, že by k naplnění materiálního znaku skutkové podstaty přestupku došlo vždy, když je naplněn formální znak přestupku (...). Pokud se k okolnostem jednání, jež naplní formální znaky skutkové podstaty přestupku, přidruží takové další významné okolnosti, které vylučují, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, nedojde k naplnění materiálního znaku přestupku a takové jednání potom nemůže být označeno za přestupek.*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008-45, či ze dne 27. 9. 2016, č. j. 6 As 187/2016-23, bod 18).

Žalovaný při posuzování této otázky vycházel ze závěrů, které Nejvyšší správní soud vyjádřil v rozsudku ze dne 9. 8. 2012, č.j. 9 As 34/2012-28. V něm mj. konstatoval, že „*Podle judikatury zdejšího soudu zpravidla není nutno, aby se správní orgány otázkou naplnění materiální stránky daného správního deliktu explicitně zabývaly i v odůvodnění svých rozhodnutí. V zásadě totiž platí, že v případě správních deliktů je jejich materiální stránka dána již samotným naplněním skutkové podstaty deliktu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2009, č. j. 5 As 104/2008-45, nebo rozsudek ze dne 30. 3. 2011, č. j. 1 Afs 14/2011-62). Až ve chvíli, kdy se jedná o případ, v němž je sporné, zda konkrétní společenská nebezpečnost dosahuje ani minimální hranice typové nebezpečnosti, je nezbytné, aby se správní orgán zabýval materiální stránkou správního deliktu i v odůvodnění svého rozhodnutí.*“

Krajský soud spatřuje společenskou škodlivost přestupku v tomto případě v ohrožení nebo porušení zájmu na prevenci obcházení limitů pro výdaje ve volební kampani, což však spojuje s částkami za programování a propagaci chatbotu a za rozšiřování letáků a plakátů, s tím, že tyto částky zdaleka nedosahují limitu výdajů na volební kampaň registrovaných třetích osob.

Zájem na prevenci obcházení limitů pro výdaje na volební kampaň však podle názoru žalovaného spočívá v něčem odlišném. Vyjádřil to pregnančně Ústavní soud ve svém dubnovém nálezu (bod 67. odůvodnění), když konstatoval: „*Při posouzení důvodnosti návrhu (a potřebnosti napadené právní úpravy podle testu proporcionality) nemůže Ústavní soud odhlédnout od toho, jaké by mělo zrušení (bez náhrady) napadených ustanovení důsledky pro dodržení férové volební soutěže ve smyslu čl. 5 Ústavy a čl. 22 Listiny. Zrušením napadených ustanovení by se limity pro vedení volební kampaně staly neomezenými a omejitelnými jako v minulosti a novelizace právní úpravy výdajů na volební kampaň by pozbyla významu, stejně jako významná část působnosti Úřadu pro dohled. S přihlédnutím k tomu, co již Ústavní soud uvedl*

k prvnímu a druhému kroku testu proporcionality, by pak nic nebránilo kandidujícímu subjektu, který by chtěl překročit limity pro financování své kampaně, aby kampaň v jeho prospěch vedly de iure „nezávislé“ třetí osoby s tím, že by tvrdily, že tak činí bez vědomí kandidujícího subjektu, i když by na něj byly de facto navázány. Tyto třetí osoby by pak nemusely splňovat nejen finanční hranice, ale současně by nemusely plnit ani žádné další požadavky na integritu a transparentnost volební kampaně (například požadavek na zřízení zvláštního volebního účtu a informace s tím spojené), a zároveň by se jejich výdaje na kampaň ani nezapočítávaly do limitu pro kandidující subjekt. Zrušením napadených ustanovení by pak podle Ústavního soudu reálně hrozilo narušení svobodné soutěže politických sil, a to s přesahem i do čl. 5 Ústavy.“

Podstatou registrace třetích osob je prevence (zabránění) tomu, aby kandidující subjekty mohly skrze spřízněné subjekty vést neomezenou (ať už z hlediska výdajů, tak i z hlediska transparentnosti) volební kampaň ve svůj prospěch, případně vést negativní kampaň v neprospěch konkurenčních subjektů nebo jejich kandidátů. Pokud se třetí osoba zaregistruje, deklaruje tím, že povede volební kampaň bez vědomí kandidujících subjektů (lze ji vést i s vědomím, ale výdaje na ni se započítávají do limitu kandidujícího subjektu). Zároveň se tím zavazuje, že splní další související povinnosti (zřízení transparentního volebního účtu a internetových stránek o financování volební kampaně, dodržení výdajového limitu, zveřejnění přehledu výdajů na volební kampaň po jejím skončení apod.). Pokud se daný subjekt nezaregistruje, může vést v podstatě neomezenou kampaň a navíc i kampaň skrytou (netransparentní), protože údaje o něm nebudou zveřejněny na internetových stránkách žalovaného. Právě na základě registrace a navazujícího zveřejnění údajů o registrované třetí osobě je naplněn zákonem chráněný zájem na transparentnosti volební kampaně. O registraci je třeba požádat před započítáním volební kampaně, kdy ještě nemusí být zřejmé, v jakém celkovém rozsahu bude vedena. To však není z hlediska posouzení materiální stránky eventuálního přestupku spočívajícího ve vedení kampaně bez registrace podstatné. Podstatné je to, že neregistrací může dojít k ohrožení (či dokonce porušení) zájmu na prevenci obcházení limitů pro výdaje ve volební kampani, a nepochybně dojde k porušení zájmu na transparentnosti volební kampaně. V jakém rozsahu pak neregistrovaná třetí osoba vede volební kampaň, je pak podstatné z hlediska určení druhu a výše správního trestu.

Podle názoru žalovaného je tedy z hlediska posouzení toho, zda došlo ke spáchání předmětného přestupku (včetně naplnění materiální stránky), nepodstatné, že česká právní úprava neobsahuje dolní limit výdajů na volební kampaň, na což poukazuje krajský soud. Stejně tak není pro posouzení minimální společenské škodlivosti nezbytné k tomu, aby bylo možno dané jednání posoudit jako přestupek, určení konkrétní částky, kterou třetí osoba vynaložila na volební kampaň bez předchozí registrace ve zvláštním registru Úřadu.

Pokud jde o provozování chatbotu, žalovaný považuje za žádoucí poukázat na pojednání o významu využívání tzv. sociálních botů ve volební kampani třetími osobami, které je obsaženo v bodu 69. dubnového nálezu Ústavního soudu. Prostřednictvím těchto nástrojů je možno za relativně nízké náklady zasáhnout poměrně široký okruh adresátů. I na tomto příkladu je vidět, že samotná relativně nízká výše výdajů na volební kampaň nemusí nutně znamenat, že dané jednání nedosahuje nutné minimální hranice společenské škodlivosti přestupku.

V případě rozšiřování letáků a plakátů šlo navíc o vysokou vynaloženou částku (značně převyšující i horní hranici pokuty za přestupek). Zde tedy názor krajského soudu jistě neobstojí již jen s ohledem na výši výdajů na volební kampaň. Pokud jde o provozování chatbotu, náklady tu sice nebyly tak vysoké, ale ani tak nelze souhlasit s názorem krajského soudu, že není-li dána spodní hranice nákladů, které je třeba evidovat, pak je tím spíše třeba zdůvodnit v každém případě zvlášť společenskou škodlivost. Zde je třeba poukázat např. na obdobnou úpravu postihu za řízení motorového vozidla po požití alkoholu. I zde je dána nulová tolerance a neexistuje tak spodní hranice. Přesto Nejvyšší správní soud konstantně judikuje, že vychází-li právní rámec z tzv. nulové tolerance k hladině alkoholu v krvi řidiče, není jeho odpovědnost vyloučena tím, že se zjištěná hladina alkoholu jeví po odečtení tzv. fyziologické hladiny marginální (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 9. 2010, č. j. 8 As 59/2010-78).

Žalovaný je tedy přesvědčen, že materiální stránka přestupku byla v posuzovaném případě zcela jistě naplněna v podobě porušení zájmu na transparentnosti volební kampaně, aniž by musel zkoumat přesnou částku (v případě provozování chatbotu), jakou žalobce vynaložil, případně jiné okolnosti případu. Ve světle výše citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 8. 2012, č.j. 9 As 34/2012-28, jestliže v odůvodnění rozhodnutí žalovaného absentovala u skutků č. 2 a 4 úvaha o materiální stránce přestupku, má žalovaný za to, že tato skutečnost neměla za následek nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů. Zrušení rozhodnutí krajským soudem a vrácení k novému projednání bylo tedy nedůvodné.

III.4. Ad skutek č. 3 – sdělení v neprospěch A.B.

Žalovaný nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že předmětný článek zveřejněný na internetových stránkách žalobce představuje vyjádření vlastního názoru, jak je vymezil Ústavní soud v dubnovém nálezu (bod 63. odůvodnění). **Žalovaný vychází z toho, že žalobce objektivně vedl volební kampaň, což ostatně uznal i krajský soud** (byť jen v některých aspektech – provozování chatbotu, rozšiřování letáků a plakátů agitujících ve prospěch kandidujících koalic SPOLU a Piráti a Starostové). **V tomto ohledu se tedy žalobce výrazně odlišuje od internetových portálů provozujících blogy a názorová fóra, na které krajský soud poukazuje v odstavci 130. odůvodnění rozsudku.** Tyto portály skutečně, na rozdíl od žalobce, představují naplnění práva na vyjádření vlastního názoru, jak je výslovně vymezil Ústavní soud v bodu 63. odůvodnění dubnového nálezu.

Tvrzení krajského soudu, že i v případě žalovaného půjde o prezentaci vlastního názoru s poukazem na to, že článek v neprospěch A.B. je umístěn v argumentační sekci internetových stránek žalobce (bod 126. odůvodnění rozsudku) podle názoru žalovaného neobstojí. Náhledem na tuto část internetových stránek je zřejmé, že v době volební kampaně pro volby do Poslanecké sněmovny v roce 2021 zde byl umístěn výlučně článek *Deset důvodů, proč by A.B. neměl být premiérem*. Později byl tento článek nahrazen článkem *Deset důvodů, proč by A.B. neměl být prezidentem*, který má odlišný obsah. V žádném případě však tato sekce stránek neobsahuje názorové fórum, kde by bylo možno volně přispívat, ani neumožňuje prezentaci blogů osob odlišných od představitelů žalobce. V tomto se zásadně liší od internetových

portálů, na které krajský soud poukazuje, a které sekci umožňující prezentaci názorů v podobě blogů nebo názorových fór obsahují (např. Aktuálně.cz, iDnes.cz, Lidovky.cz). Protože článek byl zveřejněn v podobě, za kterou se obvykle poskytuje úplata (nejednalo se např. o nesponzorovaný příspěvek na Facebooku), a byly naplněny další znaky volební kampaně (jednalo se o sdělení v neprospěch kandidáta kandidujícího politického hnutí), je žalovaný přesvědčen, že tento článek představoval volební kampaň ve smyslu § 16 odst. 1 volebního zákona.

Žalovaný má dále výhrady k některým tvrzením uvedeným v bodu 125. odůvodnění rozsudku. Zde krajský soud uvádí: *„Že jde o „pouhé“ vyjádření vlastního názoru žalobce lze dovozovat z několika okolností. Soud přikládá váhu zejména tomu, že se žalobce dlouhodobě zaměřuje na kultivaci demokratické společnosti. Tato jeho kontinuální činnost zahrnuje i informování veřejnosti o aktivitách A.B., což bylo i účelem článku. Důležitou roli zde hraje i datum zveřejnění článku. Plyne z něj úmysl žalobce – v rámci své dlouhodobé kontinuální a ucelené činnosti – sdělit svůj názor na to, zda by se měl A.B. o necelý rok později stát prezidentem.“*

Jak už žalovaný uvedl v části III.1., podle jeho přesvědčení je třeba činnost žalobce v době volební kampaně posuzovat materiálně (tj. zda tato činnost naplňuje znaky volební kampaně), a nikoliv formálně (podle jeho dlouhodobé činnosti a deklarovaných cílů). To znamená, že jestliže předmětné sdělení naplňuje znaky volební kampaně ve smyslu § 16 odst. 1 volebního zákona, jak je žalovaný i nadále přesvědčen, je namíste takové sdělení posoudit jako součást volební kampaně, bez ohledu na dlouhodobou činnost nebo deklarované cíle. Stejně tak má žalovaný za to, že datum zveřejnění článku nehraje roli. Pokud by šlo o volební reklamu, která by byla zveřejněna sice před vyhlášením voleb, ale po dobu volební kampaně (resp. po zveřejnění kandidátních listin) by byla zveřejněna i nadále a působila tak na její adresáty (jako tomu bylo v případě zveřejněného článku v neprospěch A.B.), je žalovaný přesvědčen, že by bylo namíste ji posoudit jako volební kampaň podle § 16 odst. 1 volebního zákona se všemi důsledky (včetně registrace třetí osoby a povinného označení informací o zadavateli a zpracovateli a údaji o registrované třetí osobě).

Žalovaný dále polemizuje s tvrzením krajského soudu v odstavci 127. odůvodnění napadeného rozsudku: *„Dnešní význam tohoto pojmu je navíc opravdu jiný než „webový zápisník“, na což žalobce správně poukazuje. Ve světě „mikroblogových“ sociálních sítí, jako jsou Twitter, Mastodon, Tumblr či Instagram, právě ony často přebírají funkci, kterou dříve blogy mívaly. Za blog lze dnes klidně označit i facebookovou stránku či facebookový post, či newslettery, které si u jejich tvůrců objednáme (např. na Substacku). Nebo dokonce článek publikovaný na vlastní webové stránce. O nálepku, kterou onomu článku dáme, ve výsledku nejde. Důležitý je jeho obsah, cíl a funkce.“* Z hlediska posouzení, zda jde o volební kampaň či nikoliv, je třeba důsledně odlišovat facebookový post (nesponzorovaný příspěvek) od facebookové stránky obsahující např. profesionálně zpracovaný obsah (propagaci, agitaci nebo sdělení v neprospěch), které již definici volební kampaně naplňují. O tom, že volební kampaní může být i článek zveřejněný na vlastních internetových stránkách (jako tomu bylo v případě článku zveřejněného na stránkách žalobce), se žalovaný zmínil již výše.

Na základě výše uvedeného je žalovaný přesvědčen, že zveřejněním článku v neprospěch A.B., si žalobce, slovy Ústavního soudu, nešel pouze „jen zakopat

na hřiště“, jak zmínil krajský soud v odstavci 129. odůvodnění napadeného rozsudku, ale vstoupil do volebního klání.

III.5. Ad přestupek č. 2 - neoznačení chatbotu a článku v neprospěch A.B. informací o zadavateli a zpracovateli

Žalovaný nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že internetová stránka, na níž byl provozován chatbot, nemusela být označena informací o zadavateli a zpracovateli vzhledem k tomu, že se podle názoru krajského soudu nejednalo o volební kampaň ve smyslu § 16 odst. 1 volebního zákona (k tomu blíže viz část III.4. tohoto podání).

Žalovaný je dále přesvědčen, že na daný případ nelze v plné míře aplikovat závěry Nejvyššího správního soudu uvedené v rozsudku ve věci Občanské demokratické aliance¹², na které krajský soud napadeném rozsudku poukazoval. Nejvyšší správní soud v předmětném rozsudku poznamenal: „...v podáních před soudem (viz vyjádření k žalobě ze dne 21. prosince 2017, bod IV.3.-6., a vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 5. listopadu 2018, bod IV.2.) žalovaný nepopřel stěžovatelčino tvrzení a připouštěl právě i minimalistickou variantu ODA/ODA (bez použití pojmů zadavatel a zpracovatel); soud v tom vidí potvrzení stěžovatelčiny dobré víry.“ Ono jednání v dobré víře ze strany žalobce žalovaný v aktuálně posuzovaném případě postrádá, neboť žalobce vzhledem k tomu, že vůbec nepožádal o registraci ve zvláštním registru Úřadu, své jednání od počátku nepovažoval za volební kampaň, byť i sám krajský soud v případě chatbotu a distribuce letáků připustil, že o volební kampaň šlo.

Žalovaný rovněž i ve světle rozsudku ve věci Občanské demokratické aliance považuje označení internetových stránek provozovaných žalobcem za nedostatečné. Žalovaný především zdůrazňuje, že Občanská demokratická aliance byla kandidující politickou stranou. Lze tedy důvodně předpokládat, že běžnému občanovi bylo zřejmé, že leták obsahující volební program a priority pro následující volební období představoval volební propagaci ve smyslu § 16 odst. 1 volebního zákona, ačkoliv neobsahoval výslovně označení *Zadavatel: ODA / Zpracovatel: ODA*. Situace žalobce se však výrazně liší v tom, že se jednalo o subjekt, který ve volbách nekandidoval. Běžnému občanovi tedy na první pohled nemuselo být zřejmé, že výše uvedené prostředky (minimálně pak chatbot, jak připustil krajský soud) představují volební kampaň. **Žalovaný je tedy přesvědčen, že zejména v případě subjektů, které samy nekandidují, by měly být na řádné označování prostředků volební kampaně informací o zadavateli a zpracovateli (a požádají-li o registraci jako třetí osoby, tak i dalšími údaji o registrovaných třetích osobách podle § 16 odst. 6 věty třetí volebního zákona) kladeny zvýšené nároky.**

Žalovaný dále připomíná, že zápatí stránek bylo označeno textem: „Milion Chvílek, z. s., Koněvova 289/3, Žižkov, 130 00 Praha 3“ a „powered by GreenPanda.cz | designed by EverythingDesign“ s odkazem na stránky EverythingDesign, na nichž je IČ pod jménem podnikající fyzické osoby [REDAKCE] jeho jméno i fotka. Žalovaný má za to, že pojmy „powered by“ a „designed by“ mohou být pro řadu běžných občanů, kteří nerozumí anglicky nebo nejsou zběhlí v počítačové mluvě,

¹² Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne ze dne 13. 6. 2019, č.j. Ars 8/2018-41; www.nssoud.cz

matoucí. I z tohoto pohledu je třeba hodnotit takovou informaci o zpracovateli jako nedostatečnou.

IV. Shrnutí a návrh výroku

S ohledem na shora uvedené stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 28. 7. 2023, č. j. 41A 24/2022-103, a věc vrátil tomuto soudu se závazným právním názorem k dalšímu řízení podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

Rozsudek napadá stěžovatel v plném rozsahu, tj. ve výroku I. a též v rozsahu akcesorického výroku II.

Stěžovatel dále konstatuje, že mu v souvislosti s řízením o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem nevznikly žádné náklady, o nichž by měl Nejvyšší správní soud rozhodnout.

Mgr. Ivo Kousal
vrchní rada
vedoucí oddělení kontroly a správního řízení